

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2018/1672**(2018. gada 23. oktobris)****par Savienības teritorijā ievestās skaidras naudas vai no tās izvestās skaidras naudas kontroli un par Regulas (EK) Nr. 1889/2005 atcelšanu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 33. un 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc legislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Viena no Savienības prioritātēm ir iekšējā tirgus veidošana saskanīgā, ilgtspējīgā un iekļaujošā veidā par teritoriju, kurā brīvi un droši notiek preču, pakalpojumu un kapitāla aprite un personu pārvietošanās.
- (2) Nelikumīgu ienākumu reintegrēšana ekonomikā un naudas novirzīšana nelikumīgu darbību finansēšanai rada kropļojumus un negodīgas konkurences priekšrocības attiecībā pret likumpaklausīgiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem un tādējādi rada draudus iekšējā tirgus darbībai. Turklāt minētā prakse veicina noziedznieku un teroristu darbības, kas apdraud Savienības iedzīvotāju drošību. Tādēļ Savienība ir rīkojusies, lai sevi aizsargātu.
- (3) Viens no galvenajiem Savienības rīcības pamatiem bija Padomes Direktīva 91/308/EEK ⁽³⁾, kurā noteikta virkne pasākumu un pienākumu finanšu iestādēm, juridiskām personām un konkrētām profesijām attiecībā uz, cita starpā, pārredzamību un uzskaites veikšanu, kā arī noteikumi saistībā ar principu "pazīsti savu klientu" un kurā noteikts pienākums ziņot par aizdomīgiem darījumiem valsts finanšu ziņu vākšanas vienībām (FIU). FIU tika izveidotas kā centrālās iestādes, kas veic šādu darījumu novērtēšanu, sadarbību ar citu valstu attiecīgajām iestādēm un vajadzības gadījumā sazinās ar tiesu iestādēm. Kopš tā laika Direktīva 91/308/EEK ir grozīta un aizstāta ar secīgiem pasākumiem. Pašlaik noteikumi par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu ir izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2015/849 ⁽⁴⁾.
- (4) Ņemot vērā risku, ka Direktīvas 91/308/EEK piemērošana varētu izraisīt skaidras naudas pārvietošanas nelikumīgos nolūkos gadījumu skaita pieaugumu, kas varētu radīt draudus finanšu sistēmai un iekšējam tirgum, direktīva tika papildināta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1889/2005 ⁽⁵⁾. Minētās regulas mērķis ir novērst un konstatēt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu, izveidojot kontroles sistēmu, ko piemēro fiziskām personām, kuras ie brauc Savienībā vai izbrauc no tās ar skaidras naudas summām vai apgrozāmiem uzrādītāja instrumentiem 10 000 EUR vai lielākā vērtībā vai tās ekvivalentiem citās valūtās. Lai nodrošinātu, ka šai regulai ir maksimāli plaša piemērošanas joma un ka neviena teritorija netiek atbrīvota no tās piemērošanas un nav iespēju apiet piemērojamo kontroli, termins "ie vešana Savienībā vai izvešana no tās" būtu jādefinē, atsaucoties uz Savienības teritoriju, kas definēta Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 355. pantā.
- (5) Ar Regulu (EK) Nr. 1889/2005 Kopienā īstenoja starptautiskus standartus cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu, ko izstrādājusi Finanšu darījumu darba grupa (FATF).

⁽¹⁾ OV C 246, 28.7.2017., 22. lpp.⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2018. gada 12. septembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2018. gada 9. oktobra lēmums.⁽³⁾ Padomes Direktīva 91/308/EEK (1991. gada 10. jūnijs) par to, kā novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtas naudas legalizēšanai (naudas atmazgāšanai) (OV L 166, 28.6.1991., 77. lpp.).⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (OV L 141, 5.6.2015., 73. lpp.).⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1889/2005 (2005. gada 26. oktobris) par skaidras naudas kontroli, kuru ievieš Kopienas teritorijā vai izved no tās (OV L 309, 25.11.2005., 9. lpp.).

- (6) FATF, kas tika izveidota G7 samitā Parīzē 1989. gadā, ir starpvaldību struktūra, kura nosaka standartus un veicina juridisku, reglamentējošu un operatīvu pasākumu efektīvu īstenošanu, lai cīnītos pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu un citiem saistītajiem starptautiskās finanšu sistēmas integritātes draudiem. Vairākas dalībvalstis ir FATF dalībnieces vai ir pārstāvētas FATF, izmantojot reģionālas struktūras. Savienību FATF pārstāv Komisija, un Savienība ir apņēmusies efektīvi īstenot FATF ieteikumus. FATF 32. ieteikums par skaidras naudas kurjeriem precizē to, ka vajadzētu būt ieviestiem pasākumiem, lai pienācīgi kontrolētu skaidras naudas pārvietošanu pāri robežām.
- (7) Direktīvā (ES) 2015/849 identificēta un aprakstīta virkne noziedzīgu darbību, kuru rezultātā gūtie ieņēmumi varētu tikt legalizēti vai izmantoti teroristu finansēšanā. Minēto noziedzīgo darbību rezultātā gūtie ieņēmumi bieži tiek pārvietoti pāri Savienības ārējai robežai, lai tos legalizētu vai izmantotu teroristu finansēšanai. Šajā regulā tas būtu jāņem vērā un jāizveido sistēma ar noteikumiem, kuri ne tikai palīdz novērst nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, un jo īpaši tādas predikatīvus nodarījumus kā nodokļu noziegumi, kā tie definēti valstu tiesību aktos, un teroristu finansēšanu, bet arī noziedzīgu darbību, kas definētas Direktīvā (ES) 2015/849, konstatēšanu, novēršanu un izmeklēšanu.
- (8) Ir gūts plašāks pārskaits par mehānismiem, ko izmanto nelikumīgi iegūtu vērtību pārvietošanai pāri robežām. Tā rezultātā FATF ieteikumi ir atjaunoti, ar Direktīvu (ES) 2015/849 ir ieviestas izmaiņas Savienības tiesiskajā regulējumā, un ir izstrādāta jauna paraugprakse. Ņemot vērā šīs norises un pamatojoties uz spēkā esošo Savienības tiesību aktu izvērtējumu, Regula (EK) Nr. 1889/2005 ir jāgroza. Tomēr, ņemot vērā nepieciešamo grozījumu lielo apjomu, Regula (EK) Nr. 1889/2005 būtu jāatceļ un jāaizstāj ar jaunu regulu.
- (9) Šī regula neskar dalībvalstu spēju saskaņā ar to tiesībām valstīs nodrošināt papildu kontroli skaidras naudas pārvietošanai Savienībā, ja minētā kontrole ir saskaņā ar Savienības pamattiesībām, jo īpaši LESD 63. un 65. pantu.
- (10) Noteikumu kopums Savienības līmenī, kas ļautu nodrošināt salīdzināmas skaidras naudas kontroles Savienībā, ievērojami sekmētu centienus nepieļaut nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu.
- (11) Šī regula neskar pasākumus, ko Savienība vai dalībvalstis veic saskaņā ar LESD 66. pantu, lai ierobežotu kapitāla apriti, kas rada vai draud radīt nopietnas grūtības ekonomiskās un monetārās savienības darbībai, vai ko tās veic saskaņā ar LESD 143. un 144. pantu, ja radušās pēkšņas grūtības saistībā ar maksājumu bilanci.
- (12) Ņemot vērā muitas dienestu klātbūtni pie Savienības ārējām robežām, to pieredzi kontroles veikšanā attiecībā uz pasažieriem un kravām, kas šķērso ārējo robežu, un pieredzi, kas gūta Regulas (EK) Nr. 1889/2005 īstenošanā, muitas dienestiem būtu jāturpina veikt kompetento iestāžu funkcijas šīs regulas nolūkiem. Vienlaikus būtu arī turpmāk jānodrošina dalībvalstīm iespēja izraudzīties par kompetentajām iestādēm arī citas valsts iestādes, kas ir pārstāvētas pie ārējām robežām. Dalībvalstīm būtu arī turpmāk jānodrošina muitas iestāžu un citu valsts iestāžu darbinieku pienācīga apmācība minētās kontroles veikšanā, tostarp attiecībā uz skaidras naudas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai.
- (13) Viens no galvenajiem jēdzieniem, kas ir izmantots šajā regulā, ir "skaidra nauda", kas būtu jādefinē kā šādu četru kategoriju apvienojums: valūta, apgrozāmi uzrādītāja instrumenti, preces, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti, un konkrētu veidu priekšapmaksas kartes. Ņemot vērā to īpašības, konkrētus apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, preces, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti, un priekšapmaksas kartes, kuras nav saistītas ar bankas kontu un kurās var uzkrāt naudas summu, kuras apmēru ir grūti atklāt, izmanto valūtas vietā kā anonīmus līdzekļus vērtību pārvietošanai pāri ārējām robežām tādā veidā, kas nav izsekojams, izmantojot publisko iestāžu klasisko uzraudzības sistēmu. Tādēļ šajā regulā būtu jānosaka "skaidras naudas" definīcijas būtiskie komponenti un vienlaikus jāļauj Komisijai grozīt šīs regulas nebūtiskos komponentus, reaģējot uz noziedznieku un to līdzzinātāju mēģinājumiem apiet pasākumu, ar kuru kontrolē tikai viena veida vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti, pārvietojot pāri ārējām robežām cita veida preces. Ja tiek konstatēti pierādījumi šādai rīcībai būtiskā mērogā, ir svarīgi pasākumus veikt nekavējoties, lai novērstu šādu situāciju. Neraugoties uz virtuālo valūtu radīto augsto riska līmeni, kā norādīts Komisijas 2017. gada 26. jūnija ziņojumā par novērtējumu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskiem, kuri skar iekšējo tirgu un attiecas uz pārrobežu darbībām, muitas iestāžu kompetencē nav virtuālo valūtu uzraudzības.

- (14) Apgrozāmi uzrādītāja instrumenti ļauj faktiskajam valdītājam pieprasīt finanšu summas samaksu bez reģistrācijas vai vārda norādīšanas. Tos var vienkāršā veidā izmantot, lai pārvietotu lielas vērtības summas, un tie ir diezgan līdzīgi valūtai likviditātes, anonimitātes un ļaunprātīgas izmantošanas riska ziņā.
- (15) Precēm, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti, ir liela vērtība attiecībā pret to apjomu, tām ir viegli pieejams starptautisks tirgus, kas ļauj tās pārvērst valūtā ar neievērojamām darījuma izmaksām. Šādas preces parasti uzrāda standartizētā kārtībā, kas ļauj ātri pārbaudīt to vērtību.
- (16) Priekšapmaksas kartes ir nenominālas kartes, kurās uzkrāta monetāra vērtība vai līdzekļi vai kuras nodrošina piekļuvi monetārai vērtībai vai līdzekļiem un kuras var izmantot maksājumu veikšanai, preču vai pakalpojumu iegādei vai valūtas izpirkšanai. Tās nav saistītas ar bankas kontu. Priekšapmaksas kartes ietver anonīmas priekšapmaksas kartes, kas minētas Direktīvā (ES) 2015/849. Tās plaši izmanto virknei likumīgu mērķu, un dažiem no šādiem instrumentiem ir arī konkrēts pamatojums no sociālo interešu viedokļa. Šādas priekšapmaksas kartes ir viegli pārvedamas, un tās var izmantot, lai pāri ārējām robežām pārvietotu ievērojamas vērtības. Tādēļ skaidras naudas definīcijā jāietver priekšapmaksas kartes, jo īpaši, ja tās var iegādāties bez klienta uzticamības pārbaudes procedūras piemērošanas. Tas, ņemot vērā pieejamo tehnoloģiju, dos iespēju attiecināt kontroli arī uz konkrētiem priekšapmaksas karšu veidiem, ja tas pamatots ar pierādījumiem, ar noteikumu, ka šādas kontroles tvērums tiks paplašināts, pienācīgi ievērojot samērīgumu un praktisko īstenojamību.
- (17) Lai novērstu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu, fiziskām personām, kuras iebrauc Savienībā vai izbrauc no tās, būtu jānosaka pienākums deklarēt skaidru naudu. Lai nepamatoti neierobežotu brīvu apripi un neradītu iedzīvotājiem un iestādēm pārāk lielu administratīvo formalitāšu slogu, uz minēto pienākumu būtu jāattiecinā robežvērtība 10 000 EUR. Tas būtu jāpiemēro pārvadātājiem, kuri ved šādas summas pie sevis, bagāžā vai transportlīdzeklī, kurā tie šķērso ārējās robežas. Tiem būtu jāuzliek prasība darīt skaidru naudu pieejamu kompetentām iestādēm kontrolei un vajadzības gadījumā to uzrādīt attiecīgajām iestādēm. Definīcija "pārvadātājs" būtu jāsaprot tā, ka tā izslēdz pārvadātājus, kuri veic preču vai cilvēku profesionālu pārvadāšanu.
- (18) Attiecībā uz nepavadītas skaidras naudas pārvietojumiem, piemēram, skaidru naudu, ko Savienībā ievēd vai izved no tās pasta sūtījumos, kurjerpastā, nepavadītā bagāžā vai konteinerkravās, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt pilnvarotām sistemātiski vai katrā atsevišķā gadījumā, ievērojot valsts procedūras, prasīt nosūtītājam vai saņēmējam vai to pārstāvim atklāt informāciju deklarācijā. Šādi informācijas atklāšanai būtu jāaptver vairāki tādi elementi, kuri nav iekļauti parastā dokumentācijā, ko iesniedz muitā, piemēram, kravas nosūtīšanas dokumentos un muitas deklarācijās. Šādi elementi ir naudas līdzekļu izcelsmes vieta, galamērķis, ekonomiskais iegūšanas veids un paredzētais skaidras naudas izmantošanas veids. Uz informācijas atklāšanas pienākumu attiecībā uz nepavadītu skaidru naudu būtu jāattiecinā robežvērtība, kas ir tāda pati, kādu piemēro pārvadātāju vestai skaidrai naudai.
- (19) Lai sasniegtu šīs regulas mērķus, būtu jāreģistrē virkne standartizētu datu elementu par skaidras naudas pārvietošanu, piemēram, deklarētāja, īpašnieka vai saņēmēja personas dati, ekonomiskais iegūšanas veids un paredzētais skaidras naudas izmantošanas veids. Jo īpaši deklarētājam, īpašniekam vai saņēmējam ir jāsniedz tieši tādi personas dati, kas norādīti to identifikācijas dokumentos, nolūkā līdz minimumam samazināt iespējamu kļūdu risku attiecībā uz šo personu identitāti, kā arī kavēšanos iespējamās vēlāk nepieciešamās pārbaudes dēļ.
- (20) Attiecībā uz pavadītas skaidras naudas deklarēšanas pienākumu un pienākumu atklāt informāciju par nepavadītu skaidru naudu kompetentajām iestādēm būtu jāpiešķir pilnvaras veikt visu nepieciešamo personu, to bagāžas un transportlīdzekļu, ko izmanto ārējās robežas šķērsošanai, kontroli un jebkādu nepavadītu sūtījumu vai tvertnu, kuras šķērso robežu un kurās var būt skaidra nauda, kā arī transportlīdzekļu, kas tos pārvadā, kontroli. Ja minētie pienākumi netiek pildīti, kompetentajām iestādēm būtu jāsaņem *ex officio* deklarācija, lai attiecīgo informāciju pēc tam nosūtītu citām iestādēm.
- (21) Lai nodrošinātu, ka kompetentās iestādes kontroli piemēro vienveidīgi, kontroles pasākumu pamatā galvenokārt vajadzētu būt riska analīzei, kuras mērķis ir identificēt un novērtēt riskus un izstrādāt nepieciešamos pretpasākumus.

- (22) Kopējās riska pārvaldības sistēmas izveidei nebūtu jāliedz kompetentajām iestādēm veikt izlases veida pārbaudes vai neplānotas pārbaudes, kad tās to uzskata par vajadzīgu.
- (23) Kompetentajām iestādēm, konstatējot skaidras naudas summas, kas ir mazākas par robežvērtību, bet, ja ir norādes, ka šī skaidrā nauda varētu būt saistīta ar noziedzīgu darbību, uz kuru attiecas šī regula, būtu jāspēj attiecībā uz pavadītu skaidru naudu reģistrēt informāciju par skaidras naudas pārvadātāju, īpašnieku un, ja tāda informācija ir pieejama, – par paredzēto saņēmēju, tostarp tā pilnu vārdu, uzvārdu vai nosaukumu, kontaktinformāciju, informāciju par skaidras naudas raksturu un summu vai vērtību, tās ekonomisko iegūšanas veidu un paredzēto izmantošanas veidu.
- (24) Attiecībā uz nepavadītu skaidru naudu kompetentajām iestādēm būtu jāspēj reģistrēt informāciju par skaidras naudas deklarētāju, īpašnieku, nosūtītāju un saņēmēju vai paredzēto saņēmēju, tostarp tā pilnu vārdu, uzvārdu vai nosaukumu, kontaktinformāciju, informāciju par skaidras naudas raksturu un summu vai vērtību, tās ekonomisko iegūšanas veidu un paredzēto izmantošanas veidu.
- (25) Minētā informācija būtu jānosūta attiecīgās dalībvalsts finanšu ziņu vākšanas vienībai, un šai dalībvalstij būtu jānodrošina, ka konkrētā finanšu ziņu vākšanas vienība visu attiecīgo informāciju nekavējoties vai pēc pieprasījuma pārsūta pārējo dalībvalstu finanšu ziņu vākšanas vienībām. Minētās vienības ir paredzētas kā galvenie elementi cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu, un tās saņem un apstrādā informāciju no dažādiem avotiem, piemēram, finanšu iestādēm, un analizē šo informāciju, lai konstatētu, vai ir pamats turpmākai izmeklēšanai, kas varbūt nav uzreiz redzams tām kompetentajām iestādēm, kuras saņem deklarācijas un veic kontroli saskaņā ar šo regulu. Lai nodrošinātu efektīvu informācijas plūsmu, visām finanšu ziņu vākšanas vienībām vajadzētu būt savienotām ar muitas informācijas sistēmu ("MIS"), kas izveidota ar Padomes Regulu (EK) Nr. 515/97⁽¹⁾, un datiem, ko sagatavojušas vai ar ko apmainās kompetentās iestādes un finanšu ziņu vākšanas vienības, vajadzētu būt saderīgiem un salīdzināmiem.
- (26) Atzīstot, ka sekmīgu turpmāko šīs regulas pasākumu veikšanas nolūkā ir svarīgi nodrošināt, lai attiecīgās iestādes, tostarp finanšu ziņu vākšanas vienības saskaņā ar tiesisko regulējumu, kas attiecas uz minētajām vienībām, veiktu efektīvu informācijas apmaiņu, un ka ir jāstiprina Savienības teritorijā esošo finanšu ziņu vākšanas vienību sadarbība, Komisijai līdz 2019. gada 1. jūnijam būtu jāizvērtē iespēja izveidot kopēju mehānismu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas apkarošanai.
- (27) Šajā kontekstā ir ļoti svarīgi konstatēt par noteiktajām robežvērtībām mazākas skaidras naudas summas situācijās, kad ir norādes par noziedzīgu darbību. Tādēļ vajadzētu būt iespējai apmainīties ar informāciju par summām, kas mazākas par robežvērtību, ar kompetentajām iestādēm citās dalībvalstīs, ja ir norādes par noziedzīgu darbību.
- (28) Ņemot vērā to, ka skaidras naudas pārvietošana, uz ko attiecas kontrole saskaņā ar šo regulu, tiek veikta pāri ārējai robežai, un to, ka ir grūtības rīkoties pēc tam, kad skaidra nauda ir prom no ieviešanas vai izvešanas punkta, un saistīto risku, pat ja mazas summas tiek izmantotas nelikumīgi, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai uz laiku aizturēt skaidru naudu konkrētos apstākļos, ja pārbaudes un samērīgums to pamato: pirmkārt, ja nav izpildīts deklarēšanas vai informācijas atklāšanas pienākums un, otrkārt, ja ir norādes par noziedzīgu darbību neatkarīgi no summas vai neatkarīgi no tā, vai skaidra nauda ir pavadīta vai nepavadīta. Ņemot vērā šādas pagaidu aizturēšanas raksturu un to, kāda tai varētu būt ietekme uz pārvietošanās brīvību un tiesībām uz īpašumu, aizturēšanas laikposms būtu jāierobežo līdz absolūti minimālajam laikam, kāds nepieciešams citām kompetentajām iestādēm, lai noteiktu, vai ir pamats turpināt iejaukšanos, piemēram, veicot izmeklēšanu vai konfiscējot skaidru naudu, pamatojoties uz citiem juridiskiem instrumentiem. Lēmumam uz laiku aizturēt skaidru naudu saskaņā ar šo regulu būtu jāpievieno tā apsvērumi, un tajā būtu pienācīgi jāapraksta īpašie faktori, kas bija par pamatu rīcībai. Īpašos un pienācīgi izvērtētos gadījumos vajadzētu būt iespējai pagarināt laikposmu, uz kuru skaidra nauda ir uz laiku aizturēta, piemēram, ja kompetentās iestādes saskaras ar grūtībām iegūt informāciju par iespējamu noziedzīgu darbību, cita starpā, ja ir jāsazinās ar kādu trešo valsti, ja ir jātulko dokumenti vai ja nepavadītas skaidras naudas gadījumā ir grūti identificēt nosūtītāju vai saņēmēju vai sazināties ar tiem. Ja līdz aizturēšanas laikposma beigām nav pieņemts lēmums par turpmāku iejaukšanos vai ja kompetentā iestāde nolēm, ka nav pamata turpmākai skaidras naudas aizturēšanai, nauda atkarībā no apstākļiem būtu nekavējoties jāatgriež personai, pie kuras esošā skaidrā nauda tika uz laiku aizturēta, pārvadātājam vai īpašniekam.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 515/97 (1997. gada 13. marts) par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (OV L 82, 22.3.1997., 1. lpp.).

- (29) Lai palielinātu informētību par šo regulu, dalībvalstīm sadarbībā ar Komisiju būtu jāizstrādā pienācīgi materiāli par pienākumu deklarēt vai atklāt informāciju par skaidru naudu.
- (30) Ir būtiski, lai kompetentās iestādes, kas vāc informāciju saskaņā ar šo regulu, to savlaicīgi nosūta attiecīgās valsts finanšu ziņu vākšanas vienībai, lai tā varētu sīkāk analizēt datus un salīdzināt attiecīgo informāciju ar citiem datiem, kā paredzēts Direktīvā (ES) 2015/849.
- (31) Šīs regulas nolūkā, ja kompetentās iestādes reģistrē, ka skaidra nauda nav deklarēta vai nav atklāta informācija par to, vai ja ir norādes par noziedzīgu darbību, tām būtu ātri jādalās ar šo informāciju ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, izmantojot atbilstīgus kanālus. Šāda datu apmaiņa būtu samērīga, ņemot vērā, ka personas, kas pārkāpušas pienākumu deklarēt skaidru naudu vai atklāt informāciju par to un kas ir aizturētas vienā dalībvalstī, domājams, izraudzītos citu ievēšanas vai izvešanas dalībvalsti, kurā kompetentajām iestādēm nebūtu informācijas par to agrāk veiktu pārkāpumu. Šādas informācijas apmaiņai vajadzētu būt obligātai, lai nodrošinātu šīs regulas konsekvētu piemērošanu visās dalībvalstīs. Ja ir norādes par to, ka skaidra nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt Savienības finanšu intereses, minētā informācija būtu arī jādara zināma Komisijai, Eiropas Prokuratūrai, ko ar Padomes Regulu (ES) 2017/1939 ⁽¹⁾ izveidojušas dalībvalstis, kuras, ievērojot minēto regulu, piedalās ciešākā sadarbībā, un Eiropalam, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/794 ⁽²⁾. Lai sasniegtu šīs regulas mērķus novērst un atturēt skaidras naudas deklarēšanas un informācijas atklāšanas pienākuma apiešanu, dalībvalstīm savā starpā un ar Komisiju būtu obligāti un atbilstīgi standartiem, kas noteikti īstenošanas aktos, kuri jāpieņem saskaņā ar šo regulu, jāapmainās arī ar anonimizētu riska informāciju un riska analīzes rezultātiem.
- (32) Vajadzētu būt iespējai apmainīties ar informāciju starp dalībvalsts kompetento iestādi vai Komisiju un trešās valsts iestādēm ar noteikumu, ka tiek ievēroti pienācīgi aizsardzības pasākumi. Šāda apmaiņa būtu jāatļauj tikai tādā gadījumā, ja ir ievēroti attiecīgie valsts un Savienības noteikumi par pamattiesībām un personas datu pārsūtīšanu, kā arī saņemta atļauja no tām iestādēm, kuras sākotnēji ieguva attiecīgo informāciju. Komisija būtu jāinformē par ikvienu informācijas apmaiņas gadījumu ar trešām valstīm saskaņā ar šo regulu, un tai būtu par to jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (33) Ņemot vērā iegūtās informācijas veidu un pārvaldātāju un deklarētāju tiesisko paļāvību, ka to personas dati un informācija par skaidras naudas vērtību, ko tie ievēduši Savienībā vai izveduši no tās, tiks apstrādāti konfidenciali, kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina pietiekami aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu, ka personas, kurām nepieciešama piekļuve informācijai, ievērotu dienesta noslēpumu un pienācīgi aizsargātu šādu informāciju pret neatļautu piekļuvi, izmantošanu vai paziņošanu. Ja vien šajā regulā vai valstu tiesību aktos nav paredzēts citādi, jo īpaši saistībā ar tiesvedību, šādu informāciju nevajadzētu izpaust bez tās iestādes, kas to ieguva, atļaujas.

Šajā regulā paredzētā datu apstrāde var ietvert arī personas datu apstrādi, un tā būtu jāveic saskaņā ar Savienības tiesībām. Dalībvalstīm un Komisijai personas dati būtu jāapstrādā tikai tādā veidā, kas atbilst šīs regulas mērķiem. Uz jebkādu personas datu vākšanu, izpaušanu, pārsūtīšanu, paziņošanu un cita veida apstrādi šīs regulas darbības jomā vajadzētu attiecināt prasības, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 45/2001 ⁽³⁾ un (ES) 2016/679 ⁽⁴⁾. Veicot personas datu apstrādi šīs regulas nolūkiem, būtu arī jāievēro pamattiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas atzītas Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. pantā, kā arī tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību, kas atzītas attiecīgi Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("Harta") 7. un 8. pantā.

⁽¹⁾ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) un ar kuru aizstāj un atceļ Padomes Lēmumus 2009/371/TI, 2009/934/TI, 2009/935/TI, 2009/936/TI un 2009/968/TI (OV L 135, 24.5.2016., 53. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

- (34) Finanšu ziņu vākšanas vienību veiktās analīzes nolūkiem un lai ļautu iestādēm citās dalībvalstīs kontrolēt skaidras naudas deklarēšanas pienākuma izpildi un nodrošināt tā izpildi, jo īpaši attiecībā uz personām, kuras iepriekš ir pārkāpušas minēto pienākumu, ir nepieciešams nodrošināt, ka saskaņā ar šo regulu veiktajās deklarācijās iekļautos datus uzglabā pietiekami ilgu laiku. Lai finanšu ziņu vākšanas vienības varētu efektīvi veikt analīzi un lai kompetentās iestādes kontrolētu skaidras naudas deklarēšanas un informācijas atklāšanas pienākuma izpildi un efektīvi nodrošinātu tā izpildi, saskaņā ar šo regulu veiktajās deklarācijās iekļauto datu glabāšanas laikposmam nevajadzētu pārsniegt piecus gadus ar iespēju to turpmāk pagarināt ne vairāk kā par trīs papildu gadiem pēc rūpīga novērtējuma par šādas turpmākas glabāšanas nepieciešamību un samērīgumu.
- (35) Lai sekmētu pienākumu izpildi un novērstu apiešanu, dalībvalstīm būtu jāievieš sankcijas par skaidras naudas deklarēšanas vai informācijas atklāšanas pienākuma neizpildi. Minētās sankcijas būtu jāpiemēro tikai attiecībā uz šajā regulā noteiktā pienākuma deklarēt vai atklāt informāciju par skaidru naudu neizpildi, un nebūtu jāņem vērā iespējamā noziedzīgā darbība, ar ko, iespējams, skaidra nauda ir saistīta un uz ko var attiekties turpmāka izmeklēšana un pasākumi, kas ir ārpus šīs regulas darbības jomas. Minētajām sankcijām vajadzētu būt efektīvām, samērīgām un atturošām, un tām vajadzētu paredzēt tikai to, kas nepieciešams, lai veicinātu atbilstību. Dalībvalstu ieviestajām sankcijām visā Savienībā būtu jāveido līdzvērtīga atturoša ietekme pret šīs regulas pārkāpšanu.
- (36) Lai gan lielākā daļa dalībvalstu jau brīvprātīgi izmanto saskaņotu deklarācijas veidlapu, proti, ES skaidras naudas deklarācijas veidlapu (*EU-CDF*), nolūkā nodrošināt kontroles vienvērtīgu piemērošanu un deklarāciju efektīvu apstrādi, pārsūtīšanu un analīzi kompetentajās iestādēs būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras, lai pieņemtu deklarācijas veidlapas un informācijas atklāšanas veidlapas paraugus, lai noteiktu kopējās riska pārvaldības sistēmas kritērijus, lai paredzētu tehniskos noteikumus informācijas apmaiņai un veidlapas paraugu, kas izmantojama informācijas nosūtīšanai, un lai paredzētu noteikumus un formātu, kas izmantojams statistikas informācijas sniegšanai Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.
- (37) Lai uzlabotu pašreizējo situāciju, kurā piekļuve statistikas informācijai ir ierobežota un ir pieejamas tikai dažas norādes par to, kādā apmērā noziedznieki veic skaidras naudas kontrabandu pāri Savienības ārējām robežām, kompetentajām iestādēm būtu savā starpā un ar Komisiju jāsadarbojas efektīvāk, izmantojot informācijas apmaiņu. Lai nodrošinātu, ka šī informācijas apmaiņa ir efektīva un lietderīga, Komisijai būtu jāizvērtē, vai izveidotā sistēma atbilst mērķim vai arī pastāv šķēršļi savlaicīgai un tiešai informācijas apmaiņai. Komisijai statistikas informācija būtu jāpublicē savā tīmekļa vietnē.
- (38) Lai varētu ātri reaģēt uz starptautisko standartu, piemēram, *FATF* izstrādāto standartu, turpmākām izmaiņām vai lai vērstos pret šīs regulas apiešanu, ļaunajiem uz precēm, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti, vai ļaunajiem uz priekšapmaksas kartēm, būtu jāpiešķir Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz šīs regulas I pielikuma grozījumiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽²⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlamentam un Padomei visi dokumenti būtu jāsaņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem vajadzētu būt sistemātiskai piekļuvei Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (39) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, bet tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, jo nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizācija un teroristu finansēšana notiek transnacionālā mērogā un iekšējā tirgus un pamattiesību specifika nosaka to, ka pilnīga īstenošana ir iespējama vienīgi tad, ja skaidrai naudai, kas šķērso Savienības ārējo robežu, netiek piemērots pārlietu atšķirīgs režīms dažādu valstu tiesību aktos, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽²⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (40) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti LES 6. pantā un ietverti arī Hartā, jo īpaši tās II sadaļā.
- (41) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido kontroles sistēmu skaidrai naudai, ko ievie Savienībā vai izved no tās, lai papildinātu Direktīvā (ES) 2015/849 noteikto tiesisko regulējumu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

a) "skaidra nauda" ir:

- i) valūta;
- ii) apgrozāmie uzrādītāja instrumenti;
- iii) preces, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti;
- iv) priekšapmaksas kartes;

b) "ievest vai iebraukt Savienībā vai izvest vai izbraukt no tās" nozīmē ierasties no teritorijas, kas ir ārpus teritorijas, ko aptver LESD 355. pants, uz teritoriju, ko aptver minētais pants, vai doties prom no teritorijas, ko aptver minētais pants;

c) "valūta" ir banknotes un monētas, kuras ir apgrozībā kā maiņas līdzeklis vai kuras ir bijušas apgrozībā kā maiņas līdzeklis un kuras joprojām var apmainīt finanšu iestādēs vai centrālajās bankās pret banknotēm un monētām, kuras ir apgrozībā kā maiņas līdzeklis;

d) "apgrozāmie uzrādītāja instrumenti" ir instrumenti, kas nav valūta un kas ļauj to turētājiem, uzrādot instrumentus, saņemt finanšu līdzekļu summu bez pienākuma pierādīt savu identitāti vai tiesības uz šo summu. Minētie instrumenti ir:

- i) ceļojuma čeki; un
- ii) čeki, vekseli vai maksājuma uzdevumi, kas ir uzrādītāja instrumenti, parakstīti, nenorādot saņēmēju, indosēti bez ierobežojuma, izdoti fiktīvam saņēmējam, vai citādi instrumenti tādā formā, ka īpašumtiesības pāriet līdz ar to nodošanu;

e) "prece, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekli ar augstu likviditāti", ir viena no I pielikuma 1. punktā uzskaitītajām precēm, kurai ir liela vērtība attiecībā pret apjomu un kuru, izmantojot pieejamus starptautiskus tirgus, var viegli pārvērst valūtā ar neievērojamām darījuma izmaksām;

f) "priekšapmaksas karte" ir viena no I pielikuma 2. punktā uzskaitītajām nenominālām kartēm, kurā uzkrāta monetāra vērtība vai līdzekļi vai kura nodrošina piekļuvi monetārai vērtībai vai līdzekļiem un kuru var izmantot maksājumu darījumiem, preču vai pakalpojumu iegādei vai valūtas izpirkšanai, ja šāda karte nav saistīta ar bankas kontu;

g) "kompetentās iestādes" ir dalībvalstu muitas iestādes un jebkādas citas iestādes, ko dalībvalstis pilnvarojušas piemērot šo regulu;

h) "pārvadātājs" ir jebkura fiziska persona, kas iebrauc Savienībā vai izbrauc no tās, vedot skaidru naudu pie sevis, bagāžā vai transportlīdzeklī;

i) "nepavadīta skaidra nauda" ir skaidra nauda, kas ir sūtījumā bez pārvadātāja;

j) "noziedzīga darbība" ir jebkura no darbībām, kas uzskaitītas Direktīvas (ES) 2015/849 3. panta 4. punktā;

k) "finanšu ziņu vākšanas vienība (FIU)" ir vienība, kas izveidota dalībvalstī Direktīvas (ES) 2015/849 32. panta īstenošanas nolūkiem.

2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 15. pantu, lai grozītu šīs regulas I pielikumu, ņemot vērā jaunas tendences nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā, kas definēta Direktīvas (ES) 2015/849 1. panta 3. un 4. punktā, vai teroristu finansēšanā, kas definēta minētās direktīvas 1. panta 5. punktā, vai lai ņemtu vērā paraugpraksi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas novēršanā, vai lai neļautu noziedzniekiem izmantot preces, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti, un priekšapmaksas kartes, lai apietu šīs regulas 3. un 4. pantā noteikto pienākumu.

3. pants

Pienākums deklarēt pavadītu skaidru naudu

1. Pārvadātāji, kam līdzī ir skaidra nauda 10 000 EUR vai lielākā vērtībā, deklarē minēto naudu tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, caur kuru tie iebruc Savienībā vai izbruc no tās, un dara minēto naudu tām pieejamu kontrolei. Pienākumu deklarēt skaidru naudu neuzskata par izpildītu, ja sniegtā informācija ir nepareiza vai nepilnīga vai ja skaidra nauda nav darīta pieejama kontrolei.

2. Šā panta 1. punktā minētajā deklarācijā sniedz datus par:

- a) pārvadātāju, tostarp tā pilnu vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, dzimšanas datumu, dzimšanas vietu, valstspiederību un personu apliecinoša dokumenta numuru;
- b) skaidras naudas īpašnieku, tostarp pilnu vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, dzimšanas datumu, dzimšanas vietu, valstspiederību un personu apliecinoša dokumenta numuru, ja īpašnieks ir fiziska persona, vai, ja īpašnieks ir juridiska persona, pilnu nosaukumu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, reģistrācijas numuru un, ja tas ir pieejams, pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksātāja identifikācijas numuru;
- c) ja šāda informācija ir pieejama – par paredzēto skaidras naudas saņēmēju, tostarp pilnu vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, dzimšanas datumu, dzimšanas vietu, valstspiederību un personu apliecinoša dokumenta numuru, ja paredzētais saņēmējs ir fiziska persona, vai, ja paredzētais saņēmējs ir juridiska persona, pilnu nosaukumu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, reģistrācijas numuru un, ja tas ir pieejams, PVN maksātāja identifikācijas numuru;
- d) skaidras naudas veidu un summu vai vērtību;
- e) skaidras naudas ekonomisko iegūšanas veidu;
- f) paredzēto skaidras naudas izmantošanas veidu;
- g) pārvadājuma maršrutu;
- h) transportlīdzekli.

3. Datus, kas uzskaitīti šā panta 2. punktā, sniedz rakstveidā vai elektroniski, izmantojot 16. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto deklarācijas veidlapu. Deklarētājam pēc pieprasījuma izsniedz apstiprinātu deklarācijas kopiju.

4. pants

Pienākums atklāt informāciju par nepavadītu skaidru naudu

1. Ja Savienībā ieved vai izved no tās nepavadītu skaidru naudu 10 000 EUR vai lielākā vērtībā, kompetentās iestādes dalībvalstī, caur kuru skaidru naudu ieved Savienībā vai izved no tās, var pieprasīt attiecīgi skaidras naudas nosūtītājam vai saņēmējam, vai to pārstāvim atklāt informāciju deklarācijā, ievērojot 30 dienu termiņu. Kompetentās iestādes var aizturēt skaidru naudu līdz brīdim, kad nosūtītājs vai saņēmējs, vai to pārstāvis atklāj informāciju deklarācijā. Pienākumu atklāt informāciju par nepavadītu skaidru naudu neuzskata par izpildītu, ja deklarācija nav iesniegta pirms termiņa beigām, ja sniegtā informācija ir nepareiza vai nepilnīga vai ja skaidra nauda nav darīta pieejama kontrolei.

2. Informācijas atklāšanas deklarācijā sniedz datus par:

- a) deklarētāju, tostarp tā pilnu vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, dzimšanas datumu, dzimšanas vietu, valstspiederību un personu apliecinoša dokumenta numuru;
- b) skaidras naudas īpašnieku, tostarp pilnu vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, dzimšanas datumu, dzimšanas vietu, valstspiederību un personu apliecinoša dokumenta numuru, ja īpašnieks ir fiziska persona, vai, ja īpašnieks ir juridiska persona, pilnu nosaukumu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, reģistrācijas numuru un, ja tas ir pieejams, PVN maksātāja identifikācijas numuru;

- c) skaidras naudas nosūtītāju, tostarp pilnu vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, dzimšanas datumu, dzimšanas vietu, valstspiederību un personu apliecinoša dokumenta numuru, ja nosūtītājs ir fiziska persona, vai, ja nosūtītājs ir juridiska persona, pilnu nosaukumu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, reģistrācijas numuru un, ja tas ir pieejams, PVN maksātāja identifikācijas numuru;
 - d) skaidras naudas saņēmēju vai paredzēto saņēmēju, tostarp pilnu vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, dzimšanas datumu, dzimšanas vietu, valstspiederību un personu apliecinoša dokumenta numuru, ja saņēmējs vai paredzētais saņēmējs ir fiziska persona, vai, ja saņēmējs vai paredzētais saņēmējs ir juridiska persona, pilnu nosaukumu, kontaktinformāciju, tostarp adresi, reģistrācijas numuru un, ja tas ir pieejams, PVN maksātāja identifikācijas numuru;
 - e) skaidras naudas veidu un summu vai vērtību;
 - f) skaidras naudas ekonomisko iegūšanas veidu;
 - g) paredzēto skaidras naudas izmantošanas veidu.
3. Datus, kas uzskaitīti šā panta 2. punktā, sniedz rakstveidā vai elektroniski, izmantojot 16. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto informācijas atklāšanas veidlapu. Deklarētājam pēc pieprasījuma izsniedz apstiprinātu informācijas atklāšanas deklarācijas kopiju.

5. pants

Kompetento iestāžu pilnvaras

1. Lai pārbaudītu, vai ir izpildīts 3. pantā noteiktais pienākums deklarēt pavadītu skaidru naudu, kompetentās iestādes ir tiesīgas saskaņā ar valsts tiesībās paredzētiem nosacījumiem veikt fizisku personu, to bagāžu un to transportlīdzekļu kontroli.
2. Lai nodrošinātu 4. pantā noteiktā pienākuma atklāt informāciju par nepavadītu skaidru naudu izpildi, kompetentās iestādes ir tiesīgas saskaņā ar valsts tiesībās paredzētiem nosacījumiem veikt kontroli attiecībā uz jebkuru sūtījumu, tvertnēm vai transportlīdzekļiem, kuros varētu būt nepavadīta skaidra nauda.
3. Ja 3. pantā noteiktais pienākums deklarēt pavadītu skaidru naudu vai 4. pantā noteiktais pienākums atklāt informāciju par nepavadītu skaidru naudu nav izpildīts, kompetentās iestādes rakstveidā vai elektroniski sagatavo *ex officio* deklarāciju, kurā cik iespējams iekļauj attiecīgi 3. panta 2. punktā vai 4. panta 2. punktā uzskaitītos datus.
4. Kontroles pamatā pirmkārt ir riska analīze, kuras mērķis ir identificēt un novērtēt riskus un izstrādāt nepieciešamos pretpasākumus un kuru veic kopējās riska pārvaldības sistēmas ietvaros saskaņā ar kritērijiem, kas minēti 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā, un kurā ņem vērā arī riska izvērtējumus, ko Komisija un finanšu ziņu vākšanas vienības izveidojušas atbilstīgi Direktīvai (ES) 2015/849.
5. Pilnvaras, kas tām ir piešķirtas šajā pantā, kompetentās iestādes īsteno arī 6. panta nolūkos.

6. pants

Summas, kas mazākas par robežvērtību un par ko ir aizdomas, ka tās saistītas ar noziedzīgu darbību

1. Ja kompetentās iestādes konstatē pārvadātāju ar skaidru naudas summu, kas mazāka par 3. pantā noteikto robežvērtību, un ja ir norādes, ka skaidra nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, tās reģistrē minēto informāciju un 3. panta 2. punktā uzskaitītos datus.
2. Ja kompetentās iestādes atklāj, ka Savienībā tiek ievesta vai izvesta no tās nepavadīta skaidra nauda, kuras summa ir mazāka par 4. pantā noteikto robežvērtību, un ja ir norādes, ka skaidra nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, tās reģistrē minēto informāciju un 4. panta 2. punktā uzskaitītos datus.

7. pants

Kompetento iestāžu veikta skaidras naudas aizturēšana uz laiku

1. Kompetentās iestādes var uz laiku aizturēt skaidru naudu ar administratīvu lēmumu saskaņā ar valsts tiesībās paredzētiem nosacījumiem, ja:
 - a) nav izpildīts 3. pantā noteiktais pienākums deklarēt pavadītu skaidru naudu vai 4. pantā noteiktais pienākums atklāt informāciju par nepavadītu skaidru naudu; vai
 - b) ir norādes, ka skaidra nauda neatkarīgi no summas ir saistīta ar noziedzīgu darbību.

2. Uz administratīvo lēmumu, kas minēts 1. punktā, attiecas efektīva tiesību aizsardzība saskaņā ar valsts tiesībās paredzētām procedūrām. Kompetentās iestādes savus apsvērumus attiecībā uz administratīvo lēmumu paziņo:

- a) personai, kurai ir deklarēšanas pienākums saskaņā ar 3. pantu vai informācijas atklāšanas pienākums saskaņā ar 4. pantu; vai
- b) personai, kurai ir pienākums sniegt informāciju saskaņā ar 6. panta 1. vai 2. punktu.

3. Aizturēšanas uz laiku laikposms ir stingri ierobežots saskaņā ar valsts tiesībām līdz tam laikam, kas nepieciešams kompetentajām iestādēm, lai noteiktu, vai lietas apstākļi pamato turpmāku aizturēšanu. Aizturēšanas uz laiku laikposms nav ilgāks par 30 dienām. Kompetentās iestādes pēc rūpīga novērtējuma par turpmākas aizturēšanas uz laiku nepieciešamību un samērīgumu var nolemt pagarināt aizturēšanas uz laiku laikposmu ne vairāk kā par 90 dienām.

Ja noteiktajā laikposmā nav pieņemts lēmums par skaidras naudas turpmāku aizturēšanu vai ja ir pieņemts lēmums, ka lietas apstākļi nerada pamatu turpmākai aizturēšanai, skaidru naudu nekavējoties atgriež:

- a) personai, pie kuras esošā nauda tika uz laiku aizturēta 3. vai 4. pantā minētajās situācijās; vai
- b) personai, pie kuras esošā nauda tika uz laiku aizturēta 6. panta 1. vai 2. punktā minētajās situācijās.

8. pants

Informācijas kampaņas

Dalībvalstis nodrošina, ka personas, kas ieBrauc Savienībā vai izbrauc no tās, vai personas, kas sūta nepavadītu skaidru naudu no Savienības vai saņem nepavadītu skaidru naudu Savienībā, tiek informētas par viņu tiesībām un pienākumiem saskaņā ar šo regulu, un dalībvalstis sadarbībā ar Komisiju izstrādā minētajām personām paredzētus atbilstīgus materiālus.

Dalībvalstis nodrošina, ka šādām informācijas kampaņām ir pieejams pietiekams finansējums.

9. pants

Informācijas sniegšana finanšu ziņu vākšanas vienībai

- 1. Kompetentās iestādes reģistrē informāciju, kas iegūta saskaņā ar 3. vai 4. pantu, 5. panta 3. punktu vai 6. pantu, un nosūta to tās dalībvalsts finanšu ziņu vākšanas vienībai, kurā tā iegūta, saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem, kas minēti 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
- 2. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgās dalībvalsts finanšu ziņu vākšanas vienība veic šādas informācijas apmaiņu ar attiecīgajām finanšu ziņu vākšanas vienībām pārējās dalībvalstīs saskaņā ar Direktīvas (ES) 2015/849 53. panta 1. punktu.
- 3. Kompetentās iestādes 1. punktā minēto informāciju nosūta cik drīz vien iespējams un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 15 darbdienās pēc dienas, kad attiecīgā informācija tika iegūta.

10. pants

Informācijas apmaiņa starp kompetentajām iestādēm un ar Komisiju

- 1. Katras dalībvalsts kompetentā iestāde, izmantojot elektroniskus līdzekļus, nosūta visu citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm šādu informāciju:
 - a) *ex officio* deklarācijas, kas sagatavotas saskaņā ar 5. panta 3. punktu;
 - b) informāciju, kas iegūta saskaņā ar 6. pantu;
 - c) deklarācijas, kas iegūtas saskaņā ar 3. vai 4. pantu, ja ir norādes, ka skaidra nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību;
 - d) anonimizētu riska informāciju un riska analīzes rezultātus.
- 2. Ja ir norādes, ka skaidra nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt Savienības finanšu intereses, 1. punktā minēto informāciju nosūta arī Komisijai, Eiropas Prokuratūrai – tās dalībvalstis, kas, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, piedalās ciešākā sadarbībā –, ja Prokuratūrai ir kompetence rīkoties saskaņā ar minētās regulas 22. pantu, un Eiropapolam, ja tam ir kompetence rīkoties saskaņā ar Regulas (ES) 2016/794 3. pantu.

3. Kompetentā iestāde nosūta 1. un 2. punktā minēto informāciju saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem, kas minēti 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā, un izmantojot 16. panta 1. punkta d) apakšpunktā minēto veidlapu.
4. Šā panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā un 2. punktā minēto informāciju nosūta cik drīz vien iespējams un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 15 darbdienās pēc dienas, kad minētā informācija iegūta.
5. Informāciju un rezultātus, kas minēti 1. punkta d) apakšpunktā, nosūta reizi sešos mēnešos.

11. pants

Informācijas apmaiņa ar trešām valstīm

1. Piemērojot šo regulu, dalībvalstis un Komisija savstarpējās administratīvās sadarbības sistēmas ietvaros var nosūtīt trešai valstij šādu turpmāk uzskaitītu informāciju, ja ir saņemta rakstiska atļauja no kompetentās iestādes, kura sākotnēji ieguvu informāciju, ar noteikumu, ka šāda nosūtīšana atbilst attiecīgajām valsts un Savienības tiesībām par personas datu nosūtīšanu trešām valstīm:
 - a) *ex officio* deklarācijas, kas sagatavotas saskaņā ar 5. panta 3. punktu;
 - b) informāciju, kas iegūta saskaņā ar 6. pantu;
 - c) deklarācijas, kas iegūtas saskaņā ar 3. vai 4. pantu, ja ir norādes, ka skaidra nauda ir saistīta ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu.
2. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkuru informācijas nosūtīšanu, ievērojot 1. punktu.

12. pants

Dienesta noslēpums un konfidencialitāte un datu drošība

1. Kompetentās iestādes nodrošina saskaņā ar 3. un 4. pantu, 5. panta 3. punktu un 6. pantu iegūto datu drošību.
2. Uz visu informāciju, ko ieguvušas kompetentās iestādes, attiecas dienesta noslēpuma glabāšanas pienākums.

13. pants

Personas datu aizsardzība un glabāšanas laikposmi

1. Kompetentās iestādes rīkojas kā personas datu, ko tās ieguvušas, piemērojot 3. un 4. pantu, 5. panta 3. punktu un 6. pantu, pārziņi.
2. Personas datu apstrādi saskaņā ar šo regulu veic vienīgi nolūkā novērst noziedzīgas darbības un cīnīties pret tām.
3. Personas datiem, kas iegūti, piemērojot 3. un 4. pantu, 5. panta 3. punktu un 6. pantu, piekļuve ir vienīgi kompetento iestāžu pienācīgi pilnvarotam personālam, un tos pienācīgi aizsargā pret neatļautu piekļuvi vai nosūtīšanu. Ja vien 9., 10. un 11. pantā nav noteikts citādi, datus neizpauž vai nenosūta bez tās kompetentās iestādes, kura sākotnēji tos ieguva, skaidri izteiktas atļaujas. Tomēr minētā atļauja nav nepieciešama, ja kompetentajām iestādēm minētie dati jāizpauž vai jānosūta atbilstīgi attiecīgās dalībvalsts tiesībām, jo īpaši saistībā ar tiesvedību.
4. Kompetentās iestādes un finanšu ziņu vākšanas vienība glabā personas datus, kas iegūti, piemērojot 3. un 4. pantu, 5. panta 3. punktu un 6. pantu, piecus gadus pēc datu iegūšanas datuma. Beidzoties minētajam laikposmam, attiecīgos personas datus dzēš.
5. Glabāšanas laikposmu var pagarināt vienu reizi ne vairāk kā par trīs papildu gadiem, ja:
 - a) finanšu ziņu vākšanas vienība – pēc rūpīga novērtējuma par šādas turpmākas datu glabāšanas nepieciešamību un samērīgumu, uzskatot, ka tas ir pamatoti, lai tā varētu pildīt savus uzdevumus attiecībā uz cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, – nosaka, ka ir nepieciešama turpmāka glabāšana; vai
 - b) kompetentās iestādes – pēc rūpīga novērtējuma par šādas turpmākas datu glabāšanas nepieciešamību un samērīgumu, uzskatot, ka tas ir pamatoti, lai tās varētu pildīt savus pienākumus saistībā ar efektīvas kontroles īstenošanu attiecībā uz pienākumu deklarēt pavadītu skaidru naudu vai pienākumu atklāt informāciju par nepavadītu skaidru naudu, – nosaka, ka ir nepieciešama turpmāka glabāšana.

14. pants**Sankcijas**

Katra dalībvalsts nosaka sankcijas, ko piemēro, ja netiek pildīts 3. pantā noteiktais pienākums deklarēt pavadītu skaidru naudu vai 4. pantā noteiktais pienākums atklāt informāciju par nepavadītu skaidru naudu. Šādas sankcijas ir efektīvas, samērīgas un atturošas.

15. pants**Deleģēšanas īstenošana**

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 2. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no 2018. gada 2. decembra.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 2. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 2. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

16. pants**Īstenošanas akti**

1. Lai nodrošinātu to, ka kompetentās iestādes vienveidīgi īsteno kontroli, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem šādus pasākumus:
 - a) paraugus 3. panta 3. punktā minētajai deklarācijas veidlapai un 4. panta 3. punktā minētajai informācijas atklāšanas veidlapai;
 - b) šīs regulas 5. panta 4. punktā minētās kopējās riska pārvaldības sistēmas kritērijus un konkrēti – riska kritērijus, standartus un prioritārās kontroles jomas, pamatojoties uz informāciju, kuras apmaiņa veikta saskaņā ar 10. panta 1. punkta d) apakšpunktu, kā arī Savienības un starptautisko politiku un paraugpraksi;
 - c) tehniskos noteikumus efektīvai informācijas apmaiņai saskaņā ar šīs regulas 9. panta 1. un 3. punktu un 10. pantu, izmantojot MIS, kas izveidota ar Regulas (EK) Nr. 515/97 23. pantu;
 - d) paraugu 10. panta 3. punktā minētajai informācijas nosūtīšanas veidlapai; un
 - e) noteikumus un formātu, kas jāizmanto dalībvalstīm, lai sniegtu Komisijai anonimizētu statistikas informāciju par deklarācijām un pārkāpumiem, ievērojot 18. pantu.
2. Šā panta 1. punktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 17. panta 2. punktā.

17. pants**Komiteju procedūra**

1. Komisijai palīdz Skaidras naudas kontroles komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

*18. pants***Informācijas nosūtīšana saistībā ar šīs regulas īstenošanu**

1. Dalībvalstis līdz 2021. gada 4. decembrim nosūta Komisijai:
 - a) kompetento iestāžu sarakstu;
 - b) informāciju par sankcijām, kas noteiktas, ievērojot 14. pantu;
 - c) anonimizētu statistikas informāciju par deklarācijām, kontroli un pārkāpumiem, izmantojot 16. panta 1. punkta e) apakšpunktā minēto formātu.
2. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkādam turpmākām izmaiņām 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajā informācijā vēlākais vienu mēnesi pēc minēto izmaiņu stāšanās spēkā.
- Šā panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto informāciju Komisijai sniedz vismaz reizi sešos mēnešos.
3. Komisija visām pārējām dalībvalstīm dara pieejamu informāciju, kas minēta 1. punkta a) apakšpunktā, un – atbilstīgi 2. punktam – jebkādas turpmākas izmaiņas minētajā informācijā.
4. Komisija savā tīmekļa vietnē ik gadu publicē 1. punkta a) un c) apakšpunktā minēto informāciju un jebkādas turpmākas izmaiņas minētajā informācijā atbilstīgi 2. punktam un skaidri informē lietotājus par kontroli, ko piemēro skaidrai naudai, kuru ievēd Savienībā vai izved no tās.

*19. pants***Novērtēšana**

1. Komisija līdz 2021. gada 3. decembrim un pēc tam reizi piecos gados, pamatojoties uz informāciju, ko tā regulāri saņem no dalībvalstīm, iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas piemērošanu.

Pirmajā daļā minētajā ziņojumā jo īpaši izvērtē, vai:

 - a) šīs regulas darbības jomā būtu jāiekļauj vēl citi aktīvi;
 - b) informācijas atklāšanas procedūra attiecībā uz nepavadītu skaidru naudu ir efektīva;
 - c) būtu jāpārskata robežvērtība attiecībā uz nepavadītu skaidru naudu;
 - d) informācijas plūsmas saskaņā ar 9. un 10. pantu un jo īpaši MIS izmantošana ir efektīva vai arī pastāv šķēršļi saderīgas un salīdzināmas informācijas savlaicīgai un tiešai apmaiņai starp kompetentajām iestādēm un finanšu ziņu vākšanas vienībām; un
 - e) dalībvalstu piemērotās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas un atbilst Eiropas Savienības Tiesas iedibinātajai judikatūrai un vai tām attiecībā uz šīs regulas pārkāpumiem ir līdzvērtīga atturoša iedarbība visā Savienībā.
2. Šā panta 1. punktā minētajā ziņojumā attiecīgā gadījumā iekļauj:
 - a) no dalībvalstīm saņemtās informācijas apkopojumu attiecībā uz skaidru naudu, kas saistīta ar noziedzīgām darbībām, kuras nelabvēlīgi ietekmē Savienības finanšu intereses; un
 - b) informāciju par informācijas apmaiņu ar trešām valstīm.

*20. pants***Regulas (EK) Nr. 1889/2005 atcelšana**

Regulu (EK) Nr. 1889/2005 atceļ.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

21. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 3. jūnija. Tomēr 16. pantu piemēro no 2018. gada 2. decembra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2018. gada 23. oktobrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
A. TAJANI

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
K. EDTSTADLER

I PIELIKUMS

Preces, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti, un priekšapmaksas kartes, ko uzskata par skaidru naudu, saskaņā ar 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) un iv) punktu

1. Preces, ko izmanto kā vērtības uzkrāšanas līdzekļus ar augstu likviditāti:
 - a) monētas, kas satur vismaz 90 % zelta; un
 - b) zelts gabalos, piemēram, stieņi, tīrradņi vai aglomerāti, kas satur vismaz 99,5 % zelta.
2. Priekšapmaksas kartes: P.M.

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1889/2005	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. pants	3. pants
—	4. pants
4. panta 1. punkts	5. pants
5. panta 2. punkts	6. pants
4. panta 2. punkts	7. pants
—	8. pants
5. panta 1. punkts	9. pants
6. pants	10. pants
7. pants	11. pants
8. pants	12. pants
—	13. pants
9. pants	14. pants
—	15. pants
—	16. pants
—	17. pants
—	18. pants
10. pants	19. pants
—	20. pants
11. pants	21. pants
—	I pielikums
—	II pielikums